

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž-Us 32/2018-6

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A
I
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Vesne Vrbetić kao predsjednice vijeća te Dražena Tripala i Žarka Dundovića kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalistice Marijane Kutnjak Čaleta kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog D. R. zbog kaznenog djela iz članka 338. u vezi s člankom 61. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 110/97., 27/98. – ispravak, 50/00. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 129/00., 51/01., 111/03., 190/03. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 105/04., 84/05. – ispravak, 71/06., 110/07. i 152/08. – dalje: KZ/97.) i drugih, odlučujući o žalbama Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (dalje: USKOK) i optuženika podnesenim protiv presude Županijskog suda u Rijeci od 5. srpnja 2017. broj K-Us-3/2013, u sjednici održanoj 13. listopada 2021., u prisutnosti u javnom dijelu sjednice optuženog D. R. i branitelja optuženika, odvjetnika S. J.,

presudio je i riješio je:

I. Prihvaća se žalba optuženog D. R., ukida se pobijana presuda u osuđujućem dijelu i predmet u tom dijelu upućuje prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku, pred potpuno izmijenjeno vijeće.

Usljed te odluke, žalba USKOK-a u odnosu na taj dio presude je bespredmetna.

II. Odbija se žalba USKOK-a u ostalom dijelu te se u ostalom pobijanom, a neukinutom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom optuženi D. R. proglašen je krivim zbog kaznenog djela protiv službene dužnosti - zlouporabe obavljanja dužnosti državne vlasti iz članka 338. u vezi s člankom 61. KZ/97., opisanog pod točkom 1) izreke, za koje je, na temelju članka 338. KZ/97. te uz primjenu članka 57. stavaka 2. i 4. točke a) KZ/97., osuđen na kaznu zatvora u trajanju pet mjeseci. Na temelju članka 67. stavaka 1., 2. i 3. KZ/97. prema optuženom D. R. primijenjena je uvjetna osuda kojom je određeno da se ova kazna zatvora neće izvršiti ako optuženik za vrijeme od jedne godine ne počini novo kazneno djelo.

1.1. Na temelju članka 148. u vezi s člankom 145. stavkom 2. točkom 6. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. – pročišćeni tekst, 91/12. – Odluka Ustavnog suda, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14. i 70/17.; dalje: ZKP/08.) odlučeno je da je optuženi D. R. dužan nadoknaditi troškove kaznenog postupka u paušalnom iznosu od 4.000,00 kuna, a da će se o ostalim troškovima odlučiti naknadno.

1.2. Istom presudom optuženi D. R. je, na temelju članka 453. točke 3. ZKP/08., oslobođen optužbe da bi počinio kazneno djelo protiv pravosuđa – sprječavanje dokazivanja iz članka 306. stavka 1. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11. i 144/12.; dalje: KZ/11.), opisano pod točkom 2) izreke.

2. Protiv te presude žalbe su podnijeli USKOK i optuženi D. R. po branitelju, odvjetniku S. J..

2.1. USKOK se u odnosu na oslobađajući dio pobijane presude i kazneno djelo iz članka 306. stavka 1. KZ/11. žali zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja (članak 467. točka 3. u vezi s člankom 470. stavkom 2. ZKP/08.), a u odnosu na osuđujući dio pobijane presude i kazneno djelo iz članka 338. u vezi s člankom 61. KZ/97. zbog odluke o kaznenoj sankciji i zbog neizricanja sigurnosne mjere (članak 467. točka 4. u vezi s člankom 471. stavcima 1. i 2. ZKP/08.), s prijedlogom da se pobijana presuda u oslobađajućem dijelu ukine i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku, a da se u osuđujućem dijelu preinači u odluci o kazni "izricanjem primjerene kazne zatvora te da se izrekne sigurnosna mjera iz članka 77. KZ/97."

2.2. Optuženi D. R. žalbu je protiv osuđujućeg dijela presude podnio po branitelju, odvjetniku S. J., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka te zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da se pobijana presuda u tom dijelu preinači na način da ga se oslobodi optužbe za kazneno djelo iz članka 338. u vezi s člankom 61. KZ/97., podredno da se ukine i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku. Zatražena je obavijest o sjednici vijeća drugostupanjskog suda.

2.3. Odgovori na žalbe nisu podneseni.

3. Spis je, u skladu s odredbom članka 474. stavka 1. ZKP/08., bio dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

4. Sjednica vijeća održana je u prisutnosti optuženog D. R. te njegovog branitelja, odvjetnika S. J., a, u skladu s odredbom članka 475. stavka 4. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. – pročišćeni tekst, 91/12. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19.; dalje: ZKP/08.-19.), u odsutnosti glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, koji je o sjednici uredno obaviješten.

5. Žalba optuženog D. R. je osnovana, dok je žalba USKOK-a djelomično neosnovana, a dijelom bespredmetna.

U odnosu na osuđujući dio pobijane presude:

6. Žaleći se zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08., optuženi D. R. tvrdi da prvostupanjski sud nije dao nikakve razloge o obliku krivnje kojim je počinjeno kazneno djelo iz članka 338. u vezi s člankom 61. KZ/97., odnosno da nema ni riječi o njegovoj namjeri.

6.1. Ovaj žalbeni osnov, međutim, nije ostvaren. Naime, kazneno djelo zlouporabe obavljanja dužnosti državne vlasti iz članka 338. KZ/97. može se počiniti samo s oblikom krivnje koji se u kaznenom pravu zove izravna namjera. No, neovisno o tome, treba istaknuti da je u obrazloženju pobijane presude u odnosu na to kazneno djelo prvostupanjski sud, nakon što je detaljno obrazložio iz kojih sve dokaza proizlazi postupanje optuženika u odnosu na tu inkriminaciju, zaključio da je on takvim svojim postupanjem ostvario sva bitna obilježja kaznenog djela iz članka 338. u vezi s člankom 61. KZ/97. jer je „utvrđeno da je samo formalno prestao biti vlasnik tvrtke S. čime je ista i dalje ostala njegova privatna djelatnost, u kojoj je faktično zadržao upravljačka prava, te je svjesno prekršio zakon glede postupka kojim je navedena tvrtka dobila posao, s ciljem da bi pogodovao odnosno omogućio da upravo ta tvrtka nastavi obavljati, odnosno i dalje dobije posao, uz činjenicu da se taj posao i djelatnost i obavljala upravo radi ostvarenja imovinske koristi toj pravnoj osobi što je u konačnici cilj.“ (stranica 28., odlomak 2. pobijane presude). Premda to nije i izrijekom navedeno, iz takvog obrazloženja jasno proizlazi da je riječ o počinjenju kaznenog djela s namjerom, i to izravnom. Ovo tim više kada se, kao što je to već prethodno navedeno, ima u vidu da je riječ o kaznenom djelu koje se jedino i može počiniti s tim oblikom krivnje.

7. Optuženi D. R. nije u pravu ni kada u okviru iste žalbene osnove tvrdi da su razlozi o odlučnim činjenicama potpuno nejasni ili u znatnoj mjeri proturječni sa sadržajem iz zapisnika i isprava iz spisa jer da prvostupanjski sud, kada obrazlaže bitne elemente kaznenog djela, zanemaruje činjenicu da njegov zaključak nema uporište u provedenim dokazima.

7.1. Naime, prvostupanjski je sud dao jasne razloge o svim odlučnim činjenicama, pri čemu ti razlozi nisu proturječni, a kamoli ne znatno, sa sadržajem iz zapisnika i isprava iz spisa. Druga je stvar što optuženik ne prihvaća kao pravilne zaključke prvostupanjskog suda o odlučnim činjenicama na temelju izvedenih dokaza. Međutim, time nije ostvarena u žalbi optuženika istaknuta bitna postupovna povreda, već ovim žalbenim navodima optuženik zapravo osporava pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja u pobijanoj presudi. O tim će žalbenim navodima, koji u suštini predstavljaju žalbenu osnovu pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, više riječi biti u nastavku ove odluke.

8. Optuženik tako tvrdi da je prvostupanjski sud pošao od dvije potpuno pogrešne pretpostavke: da je njegovim postupanjem u svibnju 2009. povrijeđen Zakon o javnoj nabavi ("Narodne novine", broj 110/07. - dalje: ZJN) te da je on, nakon što je postao gradonačelnik, nastavio faktično izvršavati vlasnička i upravljačka prava u društvu S. d.o.o. U odnosu na prvonavedenu pretpostavku ovaj žalitelj ističe da je u cijelosti postupio zakonito glede ZJN-a jer da je prethodno konzultirao stručne službe G. C. o zakonitosti postupanja te da je dobio decidirani odgovor da je postupak javne nabave proveden u skladu sa zakonom, a o tome da su iskazivali svjedoci I. P., I. K. i M. A.. Što se tiče nalaza državne revizije za 2009., on ga je primio tek sljedeće godine. Osim toga, da je istovjetno ponašanje njegovog prethodnika B. T. različito pravno interpretirano. Također, da nijedno nadležno upravno tijelo postupak javne nabave nije proglasilo nezakonitim niti je itko uložio žalbu Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave.

8.1. Nije sporno da je optuženi D. R., kako to, uostalom, proizlazi i iz iskaza u njegovoj žalbi spomenutih svjedoka, prije započinjanja postupaka javne nabave u odnosu na inkriminirana mu postupanja konzultirao stručne službe G. C. koje su mu sugerirale postupanje pozivom na odredbu članka 14. stavka 2. točke 2. ZJN-a, kao ni to da su pozivom na istu zakonsku odredbu provođeni postupci javne nabave u vrijeme B. T., optuženikovog prethodnika na mjestu gradonačelnika G. C., pri čemu je i na tim ranijim natječajima bilo kao izvođač izabrano društvo S. d.o.o. Međutim, sve navedeno samo po sebi nije dostatno da bi opravdavalo postupanje optuženika, koje je u konkretnom slučaju bilo protivno odredbi članka 14. stavka 2. točke 2. ZJN-a. Budući da je prvostupanjski sud u obrazloženju pobijane presude iznio vrlo jasne i iscrpne razloge za svoj zaključak da je optuženi R. postupio protivno ZJN-u, čega je bio i svjestan, uključujući i one razloge na temelju kojih je zaključio da su optuženiku u inkriminirano vrijeme nedvojbeno bili poznati rezultati iz izvješća Državnog ureda za reviziju o obavljenoj financijskoj reviziji G. C. za 2008., a te zaključke u cijelosti prihvaća i ovaj sud, to se ovaj žalitelj, radi izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja, upućuje na njih (stranica 23., odlomak 3. do stranica 24., odlomak 1. pobijane presude).

8.2. Međutim, provođenje postupka javne nabave protivno odredbi članka 14. stavka 2. točke 2. ZJN-a samo po sebi ne predstavlja kazneno djelo, već za posljedicu eventualno može imati prekršajnu odgovornost u smislu odredbe članka 172. stavka 1. točke 3. ZJN-a, kako je to, uostalom, i utvrđeno u slučaju optuženikovog prethodnika na mjestu gradonačelnika G. C., B. T.. Ono što čini bitnu razliku između postupanja protivnog odredbi članka 14. stavka 2. točke 2. ZJN-a koje za posljedicu

ima „samo“ prekršajnu odgovornost i takvog postupanja koje bi moglo dovesti do kaznene odgovornosti u smislu počinjenja kaznenog djela iz članka 338. KZ/97. jest to da je u ovom potonjem slučaju cilj takvog postupanja protivnog odredbi članka 14. stavka 2. točke 2. ZJN-a pribavljanje imovinske koristi u svojoj privatnoj djelatnosti koje se čini iskorištavanjem službenog položaja i ovlasti pogodovanjem u davanju i ugovaranju poslova.

8.3. Dakle, da bi postupanje optuženika protivno odredbi članka 14. stavka 2. točke 2. ZJN-a predstavljalo ostvarenje kaznenog djela iz članka 338. KZ/97., bilo je potrebno jasno i nedvojbeno utvrditi je li optuženi D. R. kao službena osoba u jedinici lokalne samouprave i uprave (gradonačelnik G. C.) postupio protivno spomenutoj odredbi ZJN-a radi pribavljanja imovinske koristi u svojoj privatnoj djelatnosti. Upravo je kumulativno postojanje ove druge, jednako bitne pretpostavke postojanja kaznenopravne odgovornosti optuženika za inkriminirano mu kazneno djelo, barem za sada, s uspjehom dovedeno u sumnju žalbom optuženog D. R. zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

9. Nije, naime, sporno da je optuženi D. R., nakon što je postao gradonačelnik G. C., točnije 4. lipnja 2009., s M. L. sklopio ugovor o prijenosu poslovnih udjela društva S. d.o.o. na temelju kojega su poslovni udjeli tog društva, kojega je do tada on (optuženik) bio osnivač i odgovorna osoba te vlasnik poslovnih udjela, preneseni na M. L.. Prvostupanjski sud, međutim, smatra da je riječ o tek formalnom prijenosu vlasništva poslovnih udjela, no da je u stvarnosti optuženik i nadalje nastavio donositi odluke koje su se odnosile na to trgovačko društvo te je nastavio stvarno u cjelini voditi njegovo poslovanje, a sve s ciljem kako bi pogodio tom društvu i omogućio mu da i nadalje bude izabrano na natječajima za izvršenje poslova koje je godinama ranije obavljalo za G. C.. Takav svoj zaključak prvostupanjski sud prvenstveno utemeljuje na iskazu svjedokinje M. L.. Iako iz cjeline njezinog iskaza (kako onog danog u istražnom stadiju ovog kaznenog postupka 5. rujna 2012., tako i onog danog na raspravi pred prvostupanjskim sudom 15. svibnja 2014.) doista proizlazi da je ona bila tek formalni preuzimatelj poslovnih udjela društva S. d.o.o., a da stvarno nije imala uvida u poslovanje tog društva niti se njime bavila (što sve je vrlo detaljno izloženo u pobijanoj presudi), ta okolnost sama po sebi nije dostatna za zaključak da je samim time upravo optuženik bio taj koji je stvarno vodio poslovanje društva S. d.o.o. u inkriminirano vrijeme.

9.1. Prije svega, za postojanje optuženiku inkriminiranog kaznenog djela odlučno je bilo utvrditi je li on u inkriminirano vrijeme, dakle, u razdoblju od 14. srpnja 2009. do 15. listopada 2009., kao službena osoba u jedinici lokalne samouprave i uprave radi pribavljanja imovinske koristi u svojoj privatnoj djelatnosti iskoristio položaj i ovlasti pogodovanjem u davanju i ugovaranju poslova. Prema tome, ovdje je neodlučno što je svjedokinja M. L. (kao i nekolicina drugih ispitanih svjedoka) pretpostavljala u pogledu sudbine vlasništva nad poslovnim udjelima društva S. d.o.o. u budućnosti, odnosno u vremenu kada optuženik više ne bi bio gradonačelnik G. C.. Isto vrijedi i u pogledu navoda nekolicine svjedoka, među kojima i svjedoka D. M., o „gradskim pričama“ o povezanosti i odnosu optuženika prema društvu S. d.o.o. u inkriminirano vrijeme jer takve tvrdnje nisu ničime konkretizirane, odnosno potkrijepljene konkretno provjerljivim dokazima.

9.2. U odnosu na tu, u ovom postupku odlučnu okolnost – je li optuženik u inkriminirano mu vrijeme stvarno obavljao privatnu djelatnost u smislu odredbe članka 338. KZ/97., između ostaloga, treba imati na umu sadržaje iskaza nekolicine svjedoka na koje se upire u žalbi optuženika. To je, prije svega, svjedokinja M. V. K. koja je iskazala da joj je M. L. predložila da postane direktorica jer da u nju ima povjerenja. Bila je decidirana u tvrdnji da od 2009. pa nadalje optuženik ni na koji način nije utjecao na njezin rad niti je s njim razgovarala o poslovanju društva. Osim toga, svjedok D. P. (zaposlen u društvu S. d.o.o. od 2008.) naveo je da od optuženog D. R., nakon što je ovaj postao gradonačelnik, nije primao nikakve naloge vezano za poslovanje u društvu S. d.o.o., već da ih je primao od R. S. i direktorice M. K.. Svjedok I. V. (zaposlen u društvu S. d.o.o. od 2003.) naveo je da optuženik, nakon što je postao gradonačelnik, nije davao nikakve naloge niti je na bilo koji način utjecao na poslovanje, već je naloge davala M. K., koja je vodila papire, a isto tako i R. S., koji je vodio više onaj operativni dio. Svjedok A. S. (zaposlen u društvu S. d.o.o. od 2009.) naveo je da je u firmu došao na preporuku brata (R. S.), a tada optuženi D. R. više nije bio vlasnik te mu optuženik nije govorio ništa vezano za firmu niti mu je davao naloge. Svjedokinja S. P. (u inkriminirano vrijeme direktorica u G. M.) je, govoreći o poslovnoj suradnji između G. M. i društva S. d.o.o. u inkriminirano vrijeme, navela da su iz društva S. d.o.o. komunicirali s direktoricom K., R. S. i I. V., dok s optuženikom nikada nije razgovarala oko tih poslova. Svjedokinja S. C. (pročelnica Upravnog odjela za komunalni sustav, prostorno uređenje i zaštitu okoliša u G. C.) iskazala je da optuženi R. s njom nikada nije kontaktirao u smislu da bi bio predstavnik društva S. d.o.o. Svjedok D. C. (zaposlenik u G. C.) iskazao je da mu je optuženik bio nadređen, ali da mu nikada nije davao nikakve naloge niti upute vezano za poslovanje grada s društvom S. d.o.o. Svjedokinja G. J. (zaposlena u T. G. C. kao voditelj poslova u info centru) navela je da je kontaktirala s djelatnicima društva S. d.o.o. vezano uz obavljanje poslova, no ne i s optuženikom nakon što je postao gradonačelnik. Svjedok S. A. (referent u poreznoj upravi) naveo je da je oduvijek vezano uz dostavu dokumentacije kontaktirao s M. K. V. te s nikim drugim iz društva S. d.o.o. I naposljetku, svjedok D. D. (vlasnik obrta E.) u svom je iskazu naveo da s društvom S. d.o.o. posluje posljednjih 20-ak godina, no da nakon što je optuženik postao gradonačelnik, ne kontaktira s njim, već s M. ili V..

9.3. Premda i prvostupanjski sud smatra da iz iskaza tih svjedoka proizlazi da oni nemaju saznanja da bi se optuženi D. R., nakon što je prenio poslovne udjele u društvu S. d.o.o. na M. L., miješao u odlučivanje rada tog društva i postupao u bilo čemu vezanom uz to društvo, zaključuje da je takvo njihovo iskazivanje logično s obzirom na položaj optuženika kao gradonačelnika i kao vlasnika društva i njegovog mogućeg utjecaja na njih i bez da bi aktivno utjecao, ali i stoga što optuženik „to nije morao činiti aktivno pa da bi to djelatnici tvrtke morali znati ili primijetiti. Radi se naime o zadržavanju vlasništva te upravljačkih prava koje ne uključuje nužno aktivnost u poslovanju.“

9.4. Izloženi zaključak prvostupanjskog suda u pogledu ocjene vjerodostojnosti iskaza navedenih svjedoka, a posljedično tome i zaključak da je prijenos poslovnih udjela u društvu S. d.o.o. i upravljanja tim društvom s optuženog D. R. na M. L. bio samo formalan, a ne i stvaran, je, po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, barem za

sada, preuranjen. Prije svega, tko bi mogao bolje biti upućen u stvarno funkcioniranje nekog trgovačkog društva ako ne oni koji rade u tom društvu i svakodnevno se susreću s izazovima donošenja odluka i rješavanja problema koje donosi tekuće poslovanje te oni koji su na bilo koji način u poslovnom kontaktu ili nekom vidu poslovne suradnje s tim društvom. Iz iskaza svih prethodno navedenih svjedoka beziznimno proizlazi da s optuženim D. R., nakon što je postao gradonačelnik G. C. (dakle, i u inkriminirano vrijeme), ni na koji način nisu komunicirali u vezi poslovanja društva S. d.o.o. Stoga nije prihvatljivo zaključivati o nevjerodostojnosti njihovih iskaza na temelju puke pretpostavke o mogućem utjecaju optuženika na njih s obzirom na njegov (optuženikov) položaj naspram svjedoka.

10. Nadalje, prvostupanjski sud, polemizirajući s mogućnostima koje je optuženik imao na raspolaganju u pogledu sudbine društva S. d.o.o. nakon što je postao gradonačelnik G. C. (stranica 27., odlomak 3. koji se završava na stranici 28. pobijane presude), zaključuje da je optuženik odlučio da će društvo S. d.o.o. „bez naknade prebaciti na nekoga drugog (u formalnom smislu prenijeti udjele)“ zbog toga što je to društvo i dalje smatrao svojim „bilo na način da će ga jednog dana preuzeti bilo da će to učiniti npr. njegov sin bilo da će od njega izvući neku stvarnu korist, ali u svakom slučaju još uvijek zadržao stvarna upravljačka prava, koja bi sadržavala pravo odlučivanja o strateškim poslovnim odlukama i onim vezanim za status tvrtke.“

10.1. Međutim, i pravilnost izloženog zaključka prvostupanjskog suda je s uspjehom dovedena u pitanje žalbom optuženika u kojoj se, po ocjeni ovoga suda s pravom, tvrdi da prvostupanjski sud „brka pojmove upravljačka i vlasnička prava“. Optuženi D. R. je, naime, u pravu kada u svojoj žalbi ističe da je on na M. L. prenio poslovne udjele, odnosno vlasnička prava, dok se upravljačka prava smatraju ovlaštenjima uprave da vodi poslove društva, a u konkretnom slučaju je jedini član uprave društva S. d.o.o. u inkriminirano vrijeme bila M. V. K. koja u svom svjedočkom iskazu nijednom riječju nije dopustila mogućnost da bi društvom S. d.o.o. upravljao optuženik, a ne ona. Da je upravo i jedino M. V. K., nakon što je optuženik postao gradonačelnik G. C. i poslovne udjele društva S. d.o.o. prenio na M. L., bila osoba koja je izvršavala upravljačka prava i obveze u društvu S. d.o.o., proizlazi ne samo iz iskaza brojnih već prethodno spomenutih svjedoka, kako zaposlenika društva S. d.o.o., nego i onih svjedoka koji su u to vrijeme ostvarivali neki oblik poslovne suradnje s tim društvom. Naposljetku, i iz iskaza svjedokinje M. L. proizlazi da je u inkriminirano vrijeme upravo M. V. K. bila ta osoba koja je u društvu S. d.o.o. izvršavala dužnosti koje proizlaze iz funkcije člana uprave: „...M. je mene na kraju godine službeno obavijestila o stanju u firmi...“. Osim toga, navela je i da joj u razdoblju u kojemu je ona bila član društva optuženik nije davao nikakve naputke u pogledu društva te nema saznanja ni da bi ih davao upravi društva.

11. Uzevši u obzir sve prethodno izneseno, ocjena je ovoga suda da prvostupanjski sud nije pravilno ocijenio sve provedene dokaze, svakoga posebno i u njihovoj ukupnosti, kao i u povezanosti s obranom optuženika, zbog čega je, barem za sada, neosnovan i zaključak prvostupanjskog suda da je optuženi D. R. nakon prijenosa na M. L. poslovnih udjela društva S. d.o.o. "zadržao stvarna upravljačka prava, koja bi sadržavala pravo odlučivanja o strateškim poslovnim odlukama i onim vezanim za status tvrtke." a time i u inkriminirano mu vrijeme stvarno obavljao privatnu djelatnost

u smislu odredbe članka 338. KZ/97. pa da bi time počinio kazneno djelo iz članka 338. u vezi s člankom 61. KZ/97. Stoga je, na temelju članka 483. stavka 1. ZKP/08.-19., žalbu optuženog D. R. zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na osuđujući dio pobijane presude trebalo prihvatiti i pobijanu presudu u tom dijelu ukinuti te predmet uputiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku, i to pred potpuno izmijenjeno vijeće (članak 484. stavak 1. ZKP/08.-19.), kako je i riješeno pod točkom I. izreke ove drugostupanjske odluke. Uslijed toga, žalba USKOK-a u odnosu na osuđujući dio pobijane presude postala je bespredmetna.

12. U ponovljenom postupku prvostupanjski sud će, imajući na umu nedostatke na koje mu je ukazano ovom odlukom, nakon što ponovno provede sve do sada izvedene dokaze, a po potrebi i nove budu li ih stranke predlagale te ocijeni li sam da su oni potrebni za potpuno i pravilno utvrđivanje svih odlučnih činjenica, pomno i s puno više pažnje analizirati svaki pojedini dokaz zasebno i sve dokaze u međusobnoj povezanosti te u povezanosti s obranom optuženog D. R.. Potom će donijeti novu, na zakonu osnovanu odluku, koju će i valjano obrazložiti.

U odnosu na oslobađajući dio pobijane presude:

13. Žaleći se zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na oslobađajući dio pobijane presude i kazneno djelo iz članka 306. stavka 1. KZ/11., USKOK ističe da je potrebno analizirati rezultate izvedenih dokaza u odnosu na dan počinjenja kaznenog djela te u svjetlu iskaza svjedokinje V. M., jer da je korist kao protuusluga za izmjenu iskaza svjedoka D. M. na raspravi u odnosu na njegov iskaz iz istrage predstavljala njen ostanak na radnom mjestu. Ovaj žalitelj, naime, smatra da je nedovoljno cijenjena činjenica da je V. M. 31. ožujka 2014. isticao radni odnos na određeno vrijeme, a da je nakon telefonskih poziva između optuženog D. R. i S. P., koji su se dogodili nakon što je optuženik pristupio D. M. i razgovarao s njime, V. M. produljen radni odnos za daljnja tri mjeseca, očito kao rezultat tog susreta i razgovora optuženika i D. M., čemu u prilog govori okolnost da je odmah potom S. P. uzvratila poziv optuženiku. Ovaj žalitelj smatra da je upravo to razlog zadržavanja V. M. u radnom odnosu na određeno vrijeme.

13.1. Prije svega, činjenica da je S. P., koja je u inkriminirano vrijeme bila direktorica G. M., 31. ožujka 2014., nakon telefonske komunikacije s optuženim D. R., V. M. telefonskim putem javila da joj se produljuje radni odnos za još tri mjeseca sama po sebi nikako nije dostatna za zaključivanje da bi to bio rezultat utjecaja optuženika na S. P. u smislu ostanka V. M. na radnom mjestu kao protuusluge za izmjenu iskaza svjedoka D. M. iz istrage na raspravi koja tek treba uslijediti u kaznenom postupku koji se vodio protiv optuženika zbog kaznenog djela iz članka 338. u vezi s člankom 61. KZ/97. Naime, iz svjedočkog iskaza S. P. proizlazi da su ona i optuženi R. (koji je ujedno bio predsjednik skupštine društva čija je svjedokinja bila direktorica) u tom razdoblju zbog poslovne povezanosti inače često i puno komunicirali. Da je tome bilo tako, vrlo slikovito odražava navod iz iskaza svjedokinje P. na raspravi 13. lipnja 2017. "On je mene znao zvati jer da ga je netko nazvao pa da je čovjek odložio metlu i pije kavu pa kako ja to mogu dopustiti i sl."

13.2. Što se tiče telefonske komunikacije s optuženim D. R. tog 31. ožujka 2014., koja se odvijala dok se ona nalazila u gradskom muzeju, svjedokinja P. pojasnila je da su se ona i optuženik tada svađali te da joj je on rekao da može zaposliti i tisuću ljudi, ali da je to njezina odgovornost, a njoj da je došlo da ih zaposli još 20. Nakon što joj je na raspravi 13. lipnja 2017. predložen njezin navod iz iskaza iz istrage od 22. listopada 2014. – da je taj razgovor s optuženikom dok se nalazila u gradskom muzeju vjerojatno utjecao na produljenje ugovora o radu V. M. – svjedokinja P. pojasnila je da je to bilo u smislu da se ona nakon tog razgovora naljutila tako da bi produljila (ugovor o radu) i još 20 ljudi da ih je našla. Kada se uz navedeno ima u vidu i to da je svjedokinja S. P. navela i da je V. M. zaposlila ona te da joj je ona odlučila i ne produžiti ugovor jer je ova odbila obučavati se za poslove vlastitog radnog mjesta, doista se ne može prihvatiti žalbena teza USKOK-a da je optuženi D. R. izvršio utjecaj na S. P. u pogledu radnog statusa V. M. u inkriminiranom mu smislu. Ovo tim više kada se ima u vidu i to da svjedokinja P. nije potvrdila navod svjedokinje V. M. prema kojemu je S. P. 27. ožujka 2014. zvala V. M. u svoju kancelariju i rekla joj da joj se ugovor o radu neće produžiti, a po predloženju navoda V. M. da joj je ona (S. P.) rekla da ju je nazvao gradonačelnik jer da gradonačelnik i D. ne mogu sjesti za isti stol, svjedokinja P. navela je: "Nisam joj to rekla sigurno."

13.3. Osim što je, dakle, svjedokinja S. P. bila dosljedna u svojoj tvrdnji da je upravo ona ta koja je bila nadležna odlučivati o sudbini radnog odnosa V. M. i koja je o tome u konačnici i odlučila, i to svojom voljom, ona je vrlo jasno otklonila kao istinit predloženi joj navod svjedokinje V. M. iz kojega bi proizlazilo da je S. P. radila pod utjecajem optuženika. Takvi navodi svjedokinje S. P. su, po ocjeni ovoga suda, uvjerljivi i logični. Ovo tim više kada se ima u vidu da je ona prilikom svjedočenja na raspravi 13. lipnja 2017., na izravan upit u kakvim je odnosima s optuženikom, odgovorila: „Pa poprilično me je razočarao jer znam ga od djetinjstva, a imala sam problema s njegovim zamjenicima, a on je to ignorirao kao da sam si ja nešto umislila. Razišli smo se i koncepcijski i nismo mogli surađivati.“ Iz navedenoga vrlo jasno proizlazi da svjedokinja S. P. nije imala razloga iskazivati neistinito, odnosno u smislu pogodovanja optuženiku.

14. Ovaj žalitelj nadalje ističe da je S. P. iskazala da je V. M. nakon 30. lipnja 2014. produljen radni odnos samo za 15 dana, odnosno do 15. srpnja 2014. zato što je ona odbila obučavati se za radno mjesto, no da iz iskaza drugih svjedoka jasno proizlazi da je ona to odbila kada joj je već bilo dobro poznato da joj se radni odnos produljuje samo za 15 dana.

14.1. Istaknutim žalbenim navodima ovaj žalitelj nastoji prikazati da je odbijanje V. M. da se educira za radno mjesto na kojemu je radila do prestanka radnog odnosa 15. srpnja 2014. S. P. bilo tek izlika da ovoj ne produži radni odnos, i to upravo zbog utjecaja optuženika motiviranog osvetom zbog svjedočenja D. M. u kaznenom postupku protiv njega. Međutim, bez uspjeha.

14.2. Ovdje, prije svega, valja imati u vidu cjelinu onoga što je u pogledu te okolnosti iskazala svjedokinja S. P. kao neposredno nadređena V. M.. Kao što je već prethodno navedeno, ta je svjedokinja u svom iskazu navela da je V. M. ona

zaposlila te da je ona i odlučila ne produžiti joj ugovor jer je odbila obučavati se za poslove vlastitog radnog mjesta. "Ona je prvi djelatnik ikada koliko ja znam da je odbila obučavati se za radno mjesto koje je radila." Kada je došlo do odvajanja G. M. na dva društva, V. M. da je rekla da ne zna fakturirati, na što se ona (svjedokinja P.) iznenadila jer, s obzirom na to da je to njezino radno mjesto, nije ni pomislila da to ne zna raditi. No, kako je odbila i obuku, svjedokinja P. požalila se S. C. da ima problem jer da joj nema tko fakturirati, na što joj je S. rekla da oni imaju neke ljude na stručnom usavršavanju bez zasnivanja radnog odnosa spomenuvši i I. Č., kojoj je negdje u prvoj polovici srpnja 2014. završavao taj ugovor te je imenovana došla kod nje (svjedokinje P.) na razgovor i prihvatila posao. Na upit zašto je onda V. M. produljila radni odnos samo za 15 dana, svjedokinja P. navela je: "Iskreno zato da vidim da li hoće ili neće i da ju isforsiram da to nauči."

14.3. Imajući, dakle, u vidu cjelinu svega onoga što je u pogledu odnosa V. M. prema njezinom radnom mjestu iskazala S. P. kao njezina neposredno nadređena, zaista je neprihvatljivo da bi odbijanje V. M. da se educira za poslove radnog mjesta na kojemu se nalazila do prestanka radnog odnosa bila izlika za to da joj se ne produlji radni odnos, a kao posljedica utjecaja optuženika na S. P. motiviranog osvetom prema V. M. i D. M. zbog svjedočenja D. M. u kaznenom postupku protiv optuženog D. R..

15. USKOK u svojoj žalbi nadalje ističe da upravo tijekom događaja – okolnost da je C. malo mjesto gdje svatko svakoga zna, da je u to vrijeme optuženica protiv optuženika zbog kaznenog djela iz članka 338. u vezi s člankom 61. KZ/97. postala pravomoćna, da je održano pripremno ročište i određena rasprava na kojoj će se ispitati svjedok D. M., uz činjenicu da je postojeći aneks ugovora o radu za V. M. isticao 31. ožujka 2014. te da su tijekom 27. ožujka 2014. u vremenu od 10:17 do 13:20 sati optuženik i S. P. ostvarili ukupno 8 razgovora ili SMS poruka te da je V. M. za vrijeme dnevnog odmora bila pozvana kod direktorice S. P., kojom prilikom joj je ova rekla da joj prestaje radni odnos i da je to naredba iz grada jer gradonačelnik i D. ne mogu sjesti za isti stol – jasno upućuje na to da je optuženi D. R. najprije utjecao na S. P. da ovoj ne produži radni odnos na određeno vrijeme. No, u situaciji u kojoj se našao zbog pokrenutog kaznenog postupka, pa i okolnosti da je nasamo bio u situaciji razgovarati s D. M. koji, iako mu je politički protivnik, ranije na njegovo traženje nije potezao pitanje nalaza državne revizije vezano za vrstu javne nabave na gradskom vijeću, što mu je očito dalo nadu da bi mogao na raspravi izmijeniti svoj iskaz njemu u prilog, obećao mu korist u vidu da će se V. M. produljiti radni odnos za naredna tri mjeseca. Kada se tome doda okolnost da su pojedini svjedoci na raspravi promijenili svoje iskaze iz istrage, smatra da je u tome svoj utjecaj imao optuženik.

15.1. Već su prethodno izneseni razlozi učestalosti komunikacije između optuženog D. R. i S. P. u inkriminirano vrijeme, tako da se taj dio ovdje neće ponavljati. Jednako tako, već je rečeno i to da navodi svjedokinje V. M. o tome da joj je S. P., kada je bila u njezinoj kancelariji, rekla da joj prestaje radni odnos i da je to naredba iz grada jer gradonačelnik i D. ne mogu sjesti za isti stol, ne samo da nisu potvrđeni od strane svjedokinje S. P., već je ona, naprotiv, bila vrlo izričita i jasna u tome da to sigurno nije rekla V. M.. Kao što je već prethodno navedeno, kada se ima na umu i sadržaj preostalog dijela iskaza svjedokinje P., ocjena je ovoga suda da je ona iskazivala

istinito, dosljedno i upravo u skladu sa stvarnim tijekom zbivanja u inkriminirano vrijeme te da joj nije bio cilj da svojim iskazom olakša procesni položaj optuženika. Ovo osobito imajući na umu njezin odgovor na upit u kakvom je odnosu s optuženikom na raspravi 13. lipnja 2017., dakle na raspravi koja je neposredno prethodila donošenju ove presude.

15.2. Iako je optuženi D. R. (kako je to, uostalom, pravilno zaključio i prvostupanjski sud), s obzirom na svoju funkciju, odnosno položaj naspram S. P., mogao imati utjecaj na ovu u pogledu odlučivanja o sudbini radnog odnosa V. M., prethodno izložene okolnosti sasvim sigurno nisu dostatne za zaključak da je u konkretnom slučaju to doista i učinio, a ponajmanje da je to učinio zbog osvete D. M. zbog njegovog iskazivanja u svojstvu svjedoka u kaznenom postupku koji se vodio protiv optuženika (koji motiv proizlazi iz iskaza svjedoka V. M. i D. M.). Prije svega, nije ni razumno ni životno logično da bi se optuženik na inkriminirani način obratio D. M. kao svom političkom protivniku. Ovo tim više kada se ima na umu da sam iskaz tog svjedoka iz istrage (a u odnosu na koji se optuženiku inkriminira da se obratio D. M. s ciljem da oteža dokazivanje) po svom sadržaju za optuženika u smislu dokazivanja njegove kaznene odgovornosti za kazneno djelo iz članka 338. u vezi s člankom 61. KZ/97. ni nije osobito inkriminirajući. Taj iskaz, kako je to naveo i sam optuženik u svojoj obrani, nije utemeljen na konkretnim činjeničnim tvrdnjama, odnosno takvim navodima koji bi bili potkrijepljeni dokazima, već na tvrdnjama kojima se tek izražava sumnja u određene nepravilnosti u postupanju optuženika bez konkretnih dokaza.

15.3. Nadalje, sam svjedok D. M. je prilikom iskazivanja na raspravi 23. ožujka 2017. na upit da li mu je optuženik nakon tog 31. ožujka 2014. pokušao pristupiti i predati mu taj zapisnik, odgovorio: "Ne. Nije stupio u kontakt sa mnom. Nije mi ni na koji drugi način pristupio u smislu mog iskazivanja pred sudom niti izmjenjivanja tih dijelova. Viđali smo se u međuvremenu..." Osim toga, ovaj svjedok nije ni naveo koje bi to bile problematične rečenice na koje da bi mu bila skrenuta pozornost od strane optuženika.

15.4. Naposljetku, valja imati na umu i činjenicu da je sam svjedok D. M. na upit zašto nije odmah nakon što mu se optuženik obratio, dakle tog 31. ožujka 2014., išao to prijaviti, odgovorio: „pa zato jer sam mislio da je to nekakav njegov blef“, a na daljnji upit kada je onda shvatio da nije blef, odgovorio je da je to bilo onda kada su njegovoj pomajci rekli da joj neće produžiti ugovor (dakle, u ljeti 2014.).

16. S obzirom na sve prethodno izloženo, zaključak prvostupanjskog suda da se optuženi D. R. nije svjedoku D. M. obratio s ciljem da utječe na njega da nešto prešuti ili da kaže nešto drugačije nego što je istina, odnosno da je optuženik samo sugerirao tom svjedoku da ne iskazuje nešto što smatra da nije točno, želeći mu ukazati na istinitost svog stava, nije s uspjehom doveden u pitanje žalbom USKOK-a. Pri tome se kratak razgovor koji su tog 31. ožujka 2014. vodili optuženik i svjedok D. M. nakon, kako to proizlazi iz cjelokupnog konteksta događaja koji su prethodili tom razgovoru, njihovog spontanog susreta nikako ne bi mogao shvatiti kao "upuštanje optuženika u raspravljavanje s D. M.", i to s ciljem utjecaja na njega u pravcu izmjene njegovog svjedočkog iskaza, kako to nastoji prikazati USKOK u svojoj žalbi. Da je tome tako, odnosno da se radilo tek o izmjeni nekoliko riječi bez pobližeg upuštanja u

raspravu o bilo čemu s bilo kakvim ciljem, a pogotovo onim koji je optuženiku inkriminiran, proizlazi i iz već spomenute činjenice da (kako je to potvrdio sam svjedok D. M.) se optuženi R. svjedoku D. M. nikada poslije tog susreta i razgovora nije obratio kako bi mu predao primjerak spornog zapisnika o njegovom svjedočkom iskazu i pri tome ukazao na to koje su to problematične rečenice koje bi trebalo izmijeniti, odnosno ublažiti. Objašnjavajući "problematične" rečenice, svjedok D. M. je na raspravi 23. ožujka 2017. tek kratko naveo da je optuženik inkriminirane zgrade „spominjao problematične rečenice u tome što sam ja izjavio da smatram da je firma S. i dalje u njegovom vlasništvu.“ Dakle, ni tada (31. ožujka 2014.) ni nikada naknadno između optuženika i svjedoka D. M. nije došlo do takvog razgovora koji bi imao karakter rasprave s ciljem da optuženi D. R. ukaže svjedoku D. M. na "problematične" rečenice u njegovom svjedočkom iskazu s ciljem kojim bi se ostvarivala obilježja optuženiku inkriminiranog kaznenog djela iz članka 306. stavka 1. KZ/11.

17. Kako, dakle, žalbom USKOK-a nije s uspjehom dovedena u pitanje pravilnost činjeničnog stanja utvrđenog po prvostupanjskom sudu u odnosu na oslobađajući dio pobijane presude i kazneno djelo iz članka 306. stavka 1. KZ/11., žalbu USKOK-a u tom dijelu trebalo je odbiti kao neosnovanu i u tom dijelu potvrditi prvostupanjsku presudu.

18. S obzirom na sve navedeno, te kako ispitivanjem pobijane presude u oslobađajućem dijelu u skladu s odredbama članka 476. stavka 1. točaka 1. i 2. ZKP/08.-19. nisu utvrđene povrede na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, na temelju članka 482. ZKP/08.-19., presuđeno je kao pod točkom II. izreke ove odluke.

Zagreb, 13. listopada 2021.

Predsjednica vijeća
Vesna Vrbetić, v. r.